

Regeringskansliet Socialdepartementet
S2023/00440

s.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia
till **s.sof@regeringskansliet.se**.

Remissvar Från delar till helhet – Tvångsvården som en del av en sammanhållen och personcentrerad vårdkedja

---

Region Dalarna har givits möjlighet att lämna synpunkter på remiss Från delar till helhet- Tvångsvården som en del av en sammanhållen och personcentrerad vårdkedja (SOU 2023:5)

Sammanfattning:

Region Dalarna instämmer huvudsakligen i utredningens förslag, men önskar lämna några synpunkter inom följande områden:

Ansvar och huvudmannaskap:

6 Ansvar och huvudmannaskap

Bedömning: Region Dalarna saknar genomgående i utredningen den somatiska vårdens roll och ansvar. Ett förtydligande i denna fråga anses vara av vikt då personer med samsjuklighet många gånger bedöms vara i behov av insatser kring sin fysiska hälsa. Att se patientens hela behov anses vara en viktig faktor för att vård och behandling för samsjukligheten skall vara gynnsam. Förtydligande kring roll och ansvar anses även vara viktigt för samverkansfrågor.

6:2 All sluten tvångsvård vid skadligt bruk och beroende ges på sjukvårdsinrättning som bedrivs av en region.

Bedömning: Ansatsen är god och det är bra för den enskilda individen men det är en rejäl utmaning för regionen att tillskapa de nya slutenvårdsplatserna som krävs för att klara uppdraget. Lokalplanering är ett område som tar lång tid från beslut till färdigställande. Lokaler för tvångsvård ställer extra höga krav på verksamheten och för bemanningen. Tidsaspekten är för snålt tilltagen för att regionen ska hinna få till vårdplatser och hitta personal för att bemanna upp denna utökning.

6:3 Den psykiatriska tvångsvårdens förutsättningar att vårda personer med skadligt bruk eller beroende.

Bedömning: Utveckling, kunskapshöjning, anpassning och resursförstärkning är nödvändigt för att regionen ska klara omställningen. Att säkerställa kompetensförsörjningen blir en svår utmaning i och med de

utmaningar inom området som är redan idag. Det saknas personella resurser i samtliga verksamheter och rekryteringsmöjligheterna är begränsade. Det kan även handla om att förstärka med nya kompetenser som inte finns i verksamheterna idag och det kan i sig innebära utmaningar inom områden som arbetsmiljö och acceptans och respekt för varandras kunskapsområden.

6:4 Socialtjänstens ansvar för boende och sysselsättning

Bedömning: Bostad är i förslaget en förutsättning för öppen psykiatrisk tvångsvård och Region Dalarna önskar att det blir en mycket tydligare formulering kring kommunens ansvar i frågan. Då vårdtiderna för tvångsvård för gruppen antas förkortas avsevärt med de nya förslaget, så kommer det att ställa större krav på kommunerna att ordna boende i tid för de personer som är bostadslösa.

Region Dalarna önskar även tydliggörande kring kommunernas ansvar kring att ordna anpassade boenden och sysselsättning för personer med samsjuklighet. Tydliggörande önskas gällande tidsperspektiv för kommunerna att ordna boende och sysselsättning. Vad händer om detta inte tillskapas, blir patienterna kvar inom slutenvården längre tid? Det finns en uppenbar risk att tvångsvård ökar om det inte kopplas till betalningsansvar när kommun inte ordnar boende. Tvångsvården kan inte enligt förslaget upphöra utan att dessa åtgärder redan är på plats. Det framstår i förslaget som om det räcker att kommunerna arbetar aktivt för att ha uppfyllt sitt uppdrag men innebär det i realiteten att de faktiskt behöver se till patientens behov och rättigheter och ordna det som patienten enligt förslaget har rätt till?

6:5 Ansvar för hälso- och sjukvårdsinsatser vid placering utanför egna hemmet.

Bedömning: Det delade ansvaret innebär att regionen och kommunerna gemensamt behöver bedriva eller upphandla HVB verksamheter. Detta är särskilt viktigt gällande insatser för barn och unga. Det finns en stor fördel att bedriva HVB verksamheter inom länet då närheten till hemmet, familj eller nätverk är viktigt. Bedömningen är dock att det behöver tydliggöras hur t.ex. gemensamma upphandlingar skall genomföras, hur ansvarsfördelningen skall se ut vid gemensamt drivna HVB samt hur man skall hantera ärenden där det finns olika uppfattning kring behov av placering. Region Dalarna rekommenderar att det är kommunerna som ansvarar för att bedriva HVB verksamheter och att regionen tar sitt ansvar för hälso- och sjukvårdsinsatser för de som är placerade i verksamheten.

6:8 Hälso- och sjukvårdens ansvar för personer som omhändertas på grund av berusning ska förtydligas.

Bedömning: Förslaget får stora konsekvenser för regionen och det saknas en mer utförlig beskrivning av hur verksamheten ska bedrivas. Hur ser man t.ex. på säkerhetsaspekten vad det gäller hot- och våld, hur skall man

hantera patienter som vill avvika och hur ska samarbetet med polisen se ut?
Utmaningen består även här av en lokalplanering som tar mer tid än vad verksamheterna får i detta förslag.

7.2 Förutsättningar för tvångsvård

Bedömning: Det saknas ett förtydligande kring vem som skall ansvara för den omfattande sociala utredningen som idag ingår i en LVM-utredning.